



T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

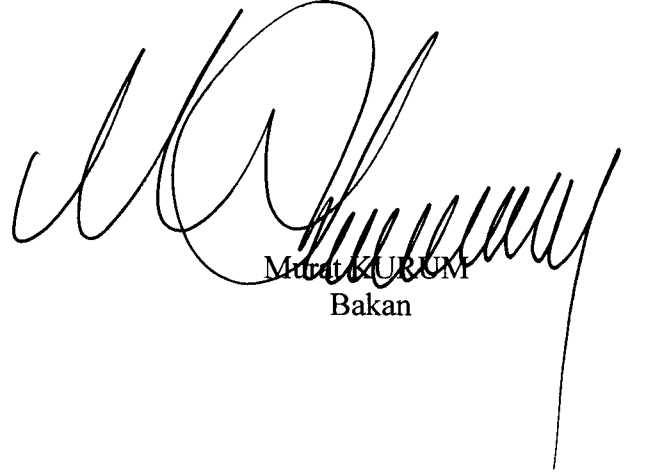
Sayı :30824082-610 - 15270354
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

3 0 Mart 2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.


Murat KURUM
Bakan

EK:
-Dosya (1 Takım)

7/36466
9245

**İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MUSTAFA BİLİCİ'NİN
TBMM 7/36466 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Van Gölü havzasında yer alan Kırk Değirmenler bölgesi, Gürpınar Başbulak kaynağı ve Şamran Kanalı; binlerce yıllık su medeniyetinin ürünü, bölgenin tarımını ve ekosistemini besleyen hayati su varlıklarıdır. Kırk Değirmenler ve Şamran Kanalı'nı Koruma ve Yaşatma Derneği Başkanı Erdem Güngör ile Van Gölü Aktivistleri, özellikle Edremit çevresinde Şamran Kanalı'nda su akışının zaman zaman tamamen durduğunu, kanalın susuz ve sahihsiz bırakıldığını, bunun da Van'm su rejimi ve ekolojik dengesi için ciddi tehdit oluşturduğunu belirtmektedir. Dernek açıklamalarında, VASKİ ve DSİ 17. Bölge Müdürlüğü'nün kaçak kullanımın yoğun olduğu eski hatlara su vermeye devam ettiği, kış aylarında ise fazla suyu Şamran Deresi ve Kanalı'na kontrolsüz biçimde yönlendirerek su israfına, altyapı tahribatına ve tarihi mirasın zarar görmesine yol açtığını ifade etmektedir. Bu tablo, Van Gölü havzasında Şamran Kanalı ve Kırk Değirmenler gibi tarihi su yapılarının hem ekolojik hem kültürel boyutlarıyla birlikte ele alındığı bütüncül bir havza yönetim planına duyulan acil ihtiyacı ortaya koymaktadır.

Bu bilgilendirme ışığında:

- 1) Van Gölü havzasında, Şamran Kanalı ve Kırk Değirmenler bölgesinin de içinde bulunduğu alanları kapsayan güncel bir "havza yönetim planı" veya "bütüncül çevre koruma planı" var mıdır? Varsa bu plan hangi hedefleri, somut tedbirleri ve takvimi içermektedir?
- 2) Şamran Kanalı'nın kuruması, düzensiz su rejimi ve zaman zaman su akışının tamamen durması konusunda Bakanlığınıza veya il müdürlüklerinize yapılmış resmi şikâyet, başvuru veya inceleme talepleri var mıdır? Varsa bugüne kadar hangi inceleme ve denetimler yapılmış, hangi sonuçlara ulaşılmıştır?
- 3) VASKİ ve DSİ 17. Bölge Müdürlüğü'nün, kaçak kullanımın yoğun olduğu eski hatlara su vermeye devam ettiği ve fazla suyu kış aylarında Şamran Deresi ve Kanalı'na yönlendirdiği iddiaları hakkında Bakanlığınızın yürüttüğü veya iştirak ettiği herhangi bir çevresel etki değerlendirmesi, soruşturma ya da denetim-çalışması bulunmakta mıdır? Bu uygulamaların ekosistem, altyapı ve tarihi doku üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızın tespitleri nelerdir?
- 4) Şamran Kanalı güzergahı ve Kırk Değirmenler bölgesinin, doğal sit alanı, hassas ekosistem, özel çevre koruma bölgesi veya benzeri bir koruma statüsü bulunmakta mıdır? Bu alanlarda yürütülen koruma, rehabilitasyon ve izleme çalışmalarının kapsamı ve bütçesi nedir?
- 5) Van Gölü havzasında iklim krizi, kuraklık ve yanlış su politikalarının birleşik etkisiyle ortaya çıkan su stresi ve ekosistem tahribatı dikkate alındığında; Bakanlığınızın Şamran Kanalı, Başbulak kaynağı ve çevresine yönelik özel bir iklim uyum programı, restorasyon projesi veya yeşil altyapı çalışması var mıdır?
- 6) Van Gölü Aktivistleri ve Kırk Değirmenler ve Şamran Kanalı'nı Koruma ve Derneği gibi yerel inisiyatiflerin hazırladığı rapor, saha gözlemi ve öneriler Bakanlığınız tarafından sistematik olarak değerlendirilmekte midir? Bu sivil toplum aktörleriyle bir istişare ve katılım mekanizması oluşturulmuş mudur?

CEVAPLAR

Havza ölçeğinde iklim risklerinin izlenmesi ve uyum kapasitesinin güçlendirilmesi, İklim Değişikliği Başkanlığımızın iklim değişikliğine uyum politikaları kapsamında önem verdiği öncelikli çalışma başlıkları arasındadır.

İklim Kanunu ile birlikte Yerel İklim Değişikliği Eylem Planlarının hazırlanması 81 ilde zorunlu hale getirilmiştir. İklim Değişikliği Başkanlığımız; bu zorunluluğun gereği olarak yerel ölçekte iklim risklerinin değerlendirilmesi, uyum önceliklerinin belirlenmesi ve yerel düzeyde uygulanabilir uyum eylemlerinin geliştirilmesine yönelik planlama süreçlerini yürütmektedir. Bu süreçlerde; özellikle su stresi yüksek ve ekosistem açısından hassas alanlarda kuraklık ve su kıtlığı, su verimliliği, ekosistemlerin korunması ve restorasyonu, yeşil-mavi altyapı ile doğa temelli çözümler gibi başlıklar uyum stratejilerinin temel unsurları olarak ele alınmaktadır.

Öte yandan İklim Değişikliği Başkanlığımız, Yerel İklim Değişikliği Eylem Planlarından bağımsız olarak, ülke genelinde iklim risklerinin daha sağlıklı analiz edilmesi amacıyla iklim projeksiyonlarının üretilmesine ve güncellenmesine yönelik teknik çalışmalar yürütmektedir. Bu çalışmalar; sıcaklık, yağış ve kuraklık gibi iklim değişkenlerinde beklenen değişimleri ortaya koyarak, su stresi ve ekosistem tahribatı gibi etkilerin değerlendirilmesinde bilimsel bir zemin oluşturmaktadır.

Yerel İklim Değişikliği Eylem Planları ve iklim projeksiyon çalışmaları tamamlandıkça, Van ili ve havza ölçeğine ilişkin iklim riskleri daha ayrıntılı şekilde ortaya konulacak; öncelikli müdahale alanları ile uygulanabilir eylem ve proje başlıkları daha net biçimde belirlenecek ve yerelde iklim değişikliğine uyum kapasitesinin güçlendirilmesine yönelik bütüncül yaklaşım desteklenecektir.